

Ikea flatpakker skatten

Sparer skatt: De siste fem årene har Ikea i Norge redusert skattepliktig overskudd med én milliard kroner ved hjelp av intern gjeld. Det har spart selskapet for 280 millioner kroner i skatt.

FINANS

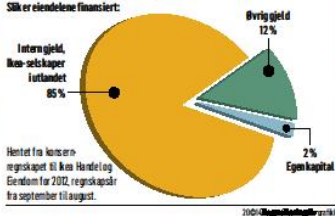
HÅKON FREDE FOSS OSLO

To masterstudenter ved Norges Handelshøyskole i Bergen har brukt de siste seks månedene til å undersøke hvordan den norske delen av Ikea-konsernet tilpasser seg for å redusere skatteringen. Hestli Høgalmen og Monica Olsen har fulgt pengene fra kassaapparatene på Billingstadi i Asker, Asane i Bergen og Forus i Sandnes, til stiftelser i Liechtenstein og Luxembourg.

Når vi studerer Ikea i Norge, virker det som selskapet virkelig gjør en innsats for å redusere skatten, sier Monica Olsen.

Nedlesset i gjeld

6,4 milliarder kroner er den bokførte verdien av eledelene i Ikea Norge per august 2012. Slik er eledelene finansiert:

Gjeld reduserer skatten

Det skapte storm i Storbritannia ifor da det ble kjent at selskaper som Google, Amazon og Starbucks knapt betaler skatt. Det er i lys av dette studentene har undersøkt Ikea-konsernet i Norge.

Når vi studerer Ikea i Norge, virker det som selskapet virkelig gjør en innsats for å redusere skatten

Monica Olsen, mastergradstudent ved NHH

I sin nyttig avlagte masteroppgave finner de at Ikea i Norge er nedlesset av gjeld fra andre Ikea-selskaper i utlandet:

- De siste fem årene er i gjennomsnitt 197 millioner kroner årlig blitt betalt i rentekostnader til Ikea-selskaper i utlandet – tilsammen én milliard kroner siden 2008.
- For hver kroner egenkapital har Ikea i Norge 37 kroner interngjeld.
- I samme periode har resultatet for skatt i snitt vært 260 millioner kroner.
- Gjeldrenter på interngjeld har de siste fem årene redusert skattbort resultat i Norge med 43 prosent, konstaterer Olsen.
- Når Ikea betaler renteutgifter til andre deler av Ikea-konsernet

i utlandet, kan disse utgiftene trekkes fra skattepliktige inntekt i Norge.

Studentene har fått veiledning av NHH-professor Guttorm Schjelderup, som også leder Skattesenteret ved høyskolen. Han peker på at skatteplanlegging gir norske selskaper en konkurranseuleppe overfor multinasjonale selskaper.

– Dette er i motsetning til innenlands bedrifter, som ikke kan bruke gjeld på samme måte til å «trade» skatteregimer mot hverandre.

Nå bruker professoren Ikea som eksempel i sine forelesninger på et tynt kapitalisert, internasjonalt selskap i Norge. Schjelderup understreker samtidig at Ikea likevel betaler en god del skatt i Norge.

Ikeas årsregnskapet de siste fem årene viser at konsernet i Norge gjennomsnittlig betaler 129 millioner kroner i skatt årlig.

Men dersom Ikea-konsernet hadde finansiert den norske

MASTER I IKEA. I sin masteroppgave har NHH-student Monica Olsen (Bildet) sammen med Hestli Høgalmen fulgt pengestrømmene fra Ikea Asane i Bergen til Liechtenstein. Foto: Eivind Senneset

IKEA

- Internasjonalt møbelselskaper grunnlagt i 1943 i Småland i Sverige av Ingvar Kamprad
- Bloombærgha er nå et tillingvar Kamprads formue til 55,6 milliarder dollar, 3,45 milliarder kroner.
- Omsette for 225 milliarder kroner globalt i regnskapsåret 2013 (september til august)
- Ikea-Hansen net globalt her 2013-årsresultat 261 milliarder ISD omsette.
- I Norge har Ikea seks varehus: Oslo, Asker, Stovsanger, Bergen, Trondheim og Kristiansand.
- Kilder: Ikea, DN

virksomheten med egenkapital istedenfor gjeld, ville den årlige skatteringen vokst med 55 millioner kroner. Det

tilsvarende 28 prosent av rentekostnadene på interngjeld.

Olsen og Høgalmen har fått bekreftet fra Ikea at renteutbetalingene går til andre Ikea-selskaper utenfor Norge.

– Vi prøvde også å spørre spesifikt hvor pengene var lånt fra, men fikk ikke svar, sier Olsen.

Sporet til Nederland

Men i en note fra 2008-regnskapet finner studentene imidlertid at alle interne lån er gitt fra selskapet Ikea Capital B.V. Gjennom bedriftsdata-basen Orbis har Olsen og Høgalmen sporet selskapets nasjonalitet.

– Vi er 99 prosent sikre på renteutbetalingene går til Nederland, der det er gunstige skatteregler, sier Olsen.

Ikea ønsker ikke å opplyse overfor DN hvor renteutbetalingene tar veien, eller hvordan

rentene beskattes i landet der de kommer til inntekt.

– Vi kan dessverre ikke gå inn på forhold som omhandler våre finansielle transaksjoner og interne finansielle selskapsanliggender, skriver kommunikasjonssjef i Ikea Norge Jan Christian Thommesen i en epost.

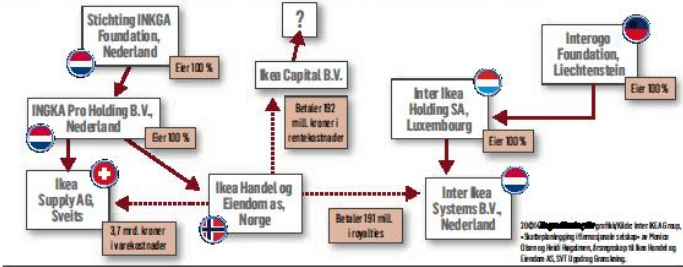
– Studentene har basert sin oppgave på offentlig tilgjengelig informasjon fra våre regnskaper, og de må stå for sine egne konklusjoner. Vi opplever likevel at det totale bildet rundt organiseringen av Ikea Norge er mer nyansert enn hva som fremkommer i deres oppgave, skriver Thommesen, og understreker:

– Ikea Norge har alltid betalt skatter i samsvar med alle lover og forskrifter, helt siden vi åpnet vårt første utsalg i 1963.

hakon.frede.foss@dn.no

Hit går pengene

Organisasjonskartet er en svært begrenset fremstilling av Ikeas selskapsstruktur internasjonalt.

- «Fra tro til kunnskap»
 - Hva skaper etterlevelse?
 - Hvilke tiltak fungerer best?
 - Legitimitet
- Dyr kontroll og billige brev
- Styrke rekrutteringen til Skatteetaten

Hvorfor burde *du* være interessert?

- Mange kunnskapshull
- Gode data
- Pressedekning og endret politikk
- Skriv om det du er interessert i

Hvordan støtter vi forskning og masteroppgaver?

Skatteetaten

- Veiledning
- Kontorplass / hospitering
- Internasjonale kontakter
- Stipend 10 000 kroner (15.9 og 15.02)

www.skatteetaten.no/Om-skatteetaten/Forskning

Tre gode ideer

- Case studie skatteplanleggingen
- Ikea Norge og Ikea Sverige
- Utenlandske selskaper, korrupsjon og etterlevelse